

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
16/1857

Vår referanse
16/00503-3/EKA

Dato
04.08.2016

Datatilsynets høringsuttalelse - forslag til ny lov om opphavsrett til åndsverk mv. (åndsverkloven)

Datatilsynet viser til Kulturdepartementets høring av 17. mars 2016 om forslag til ny åndsverklov.

Datatilsynet vil i det følgende kommentere de forslag i høringen vi mener har betydning for personvernet. I hovedsak knytter dette seg til to temaer: Retten til eget bilde og særskilte tiltak ved inngrep i opphavsrett m.m. på internett.

Retten til eget bilde – høringens punkt 7.1 – 7.1.3

Datatilsynet er enig i at bestemmelsen om retten til eget bilde må vurderes i sammenheng med innføringen av Forordning 2016/679 (GDPR) i norsk lovgivning. Datatilsynet er derfor enig i departementets forslag om å avstå fra endring av bestemmelsens materielle innhold og plassering her. Datatilsynet velger likevel å knytte enkelte kommentarer til bestemmelsens plassering og materielle innhold i denne høringsuttalelsen siden det kan være av interesse for departementet i et mulig arbeid med innføring av Forordning 2016/679 (GDPR).

Plassering

Åndsverkloven § 45 c (ny § 6-1) er en personvernbestemmelse som systematisk kan passe inn i personopplysningsloven. Datatilsynet er likevel av den oppfatning at bestemmelsen med fordel bør holdes utenfor personopplysningsloven.

Grunnen til dette er at anvendelsesområde til personopplysningsloven er begrenset ved bruk av personopplysninger til visse formål, jf. personopplysningsloven § 7. Dette innebærer eksempelvis at dersom formålet med offentliggjøringen av et portrettbilde gjøres utelukkende for et journalistisk formål, vil ikke personopplysningsloven og eventuelle begrensninger i bruk av bilde komme til anvendelse.

Når bestemmelsen om rett til eget bilde er plassert i åndsverkloven, gjelder bestemmelsen uavhengig av formålet med offentliggjøringen. Datatilsynet mener en slik plassering bidrar til et bedre personvern for den som er avbildet enn hva en plassering i personopplysningsloven vil medføre.

Forordning 2016/679 (GDPR) Art. 85 m.v., inneholder en liknende formålsbegrensning som personopplysingsloven § 7 gir uttrykk for. Begrunnelsen for å beholde bestemmelsen om retten til eget bilde i åndsverkloven gjør seg derfor også gjeldende når Forordning 2016/679 (GDPR) trer i kraft.

For øvrig nevner vi at Forordning 2016/679 (GDPR) ikke inneholder noen regulering av retten til eget bilde. Dersom bestemmelsen skulle fjernes fra åndsverkloven vil vi stå i en situasjon hvor spørsmål om bruk av personbilder må løses på bakgrunn av de generelle reglene om bruk av personopplysninger. Dette vil medføre en videre adgang til offentliggjøring av personbilder enn hva reglene åpner for i dag. Eksempelvis vil ikke samtykke fra den avbildede ha samme status som hovedgrunnlag for publisering.

Materielt innhold

Datatilsynet mener det er en svakhet ved det materielle innholdet i åndsverkloven § 45 c (ny § 6-1) at det ikke fremgår klart hvilke krav som stilles til gyldig samtykke.

Slik Datatilsynet forstår og praktiserer bestemmelsen i dag forutsetter vi at der åndsverkloven § 45 c (ny § 6-1) omtaler samtykke tilsvarer dette kravet til gyldig samtykke slik det følger av personopplysingsloven § 2 nr. 7 og Forordning 2016/679 (GDPR) Art. 4 (11). Bakgrunnen for denne forståelsen er følgelig at formålet med å innhente samtykket blir ivaretatt når samtykke oppfyller de fastsatte kriteriene i personopplysningsregelverket.

Dersom departementet presiserer de grunnleggende kravene til samtykke i tråd med kravene til gyldig samtykke i personopplysingsloven § 2 nr. 7 og Forordning 2016/679 (GDPR) Art. 4 (11) mener Datatilsynet at innholdet i retten til eget bilde blir tydeligere og dermed enklere å bruke i praksis. En slik presisering i lovteksten kan dermed bidra til å ivareta den avbildedes rett til selvbestemmelse, som er et viktig prinsipp for ivaretagelse av grunnleggende personvern hensyn.

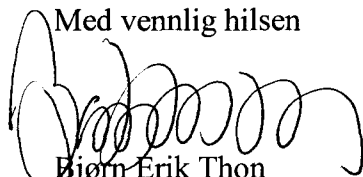
For øvrig er Datatilsynet av den oppfatning at hovedregelen og unntakene i åndsverkloven § 45 c (ny § 6-1) balanserer hensynet til den enkeltes rett til selvbestemmelse og andre hensyn på en god måte.

Særskilte tiltak ved inngrep i opphavsrett m.m. på internett - høringens punkt 9.1 - 9.1.5.

Datatilsynet er enig med departementet at det er for tidlig å konkludere om hvorvidt bestemmelsene i åndsverkloven kapittel 7a har fungert etter sin hensikt. Vi har derfor ingen merknader til departementets forslag om å videreføre bestemmelsene i ny åndsverklov.

For øvrig viser Datatilsynets til vårt høringssvar til høring av 19. mai 2011, hvor endringene til åndsverkloven kapittel 7 a ble kommentert.

Med vennlig hilsen

Bjørn Erik Thon
direktør

Elisabeth Krauss Amundsen
rådgiver

Kopi: Kommunal- og moderniseringsdepartementet
v/Statsforvaltningsavdelingen
Postboks 8112 Dep, 0032 OSLO